

Előfizetési díj.

Vidékpostán vagy helyben házhoz hordva

Egy évre	16 frt.
Félre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órá helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjeleni mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az értékes cikkeket díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Hécsen: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haenstein et Voigler (Vallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest: Haenstein et Voigler hirdetés közv. rodaja. Weisz Már hirdetések felvételi irod. Budapest szervizelő 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügyvédsége, József utca 10. sz. 1 emelet.

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazdasági napilap

1876. hatodik évfolyamára.

„Kelet” előfizetési ára:

Egy évre	16 frt
Félre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy órá	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Amegrendelések legzélszerűbben postai utvánnyal alólirt könyvkereskedésbe küldendők.

Nolcz egyszerre beküldött előfizetés után tzeletpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet” kiadója.

Nagy-Szeben, márcz. 27.

Ey bohó fából csináltatott magának fatarisznyit és lopni ment vele a vásárba. Midőn fainalakat és más kemény jószágokat hányt elé, a zörgés elárulta őtet. Kivették belőle holmit, a fatarisznyát pedig fejéhez vágták azon szavakkal: most zörög igazán a fatarisznya.

Ien ugy jártak most a dr. Teutschista szász képviselő az országgyűlésben, midőn kétoldali zörzést akartak lopni, melyet a Zay-Bauszner-natió a magyar nemzettel kötött legyen. Elég charmant volt Bauszner, hogy életbiztosítási kötvényt nem követelt az országgyűléstől, mely mellett 30% kamatot betáblázhszon az ő natioja javára.

Iat a szász szónokolók egy betűt sem mondta, csak könyv nélkül mondták el, mit az ittei „Tageblatt” keletkezése óta hazudott, hamisított, elferdített, gyanúsított, piszkolt, rágalmazt és sárral dobált.

I is verték rajtok a port, hanem azért a páhos bizony nem igen fájlhatott nekik, mert a executio alatt rajtuk hagyták az universitás bundát, mint köznevelődési hatósági vastagkönyveket. Jajgatásuk tehát csupa tetetés volt.

Jálónben nem nagy hirt nyer az ember cigányokkal való harczban; jelesül mondja Luther „Contemptus frangit diabolum, observatio fiat.” A mit kerestek, megkapták.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Meré Paulina.

Regény levelekben.

Irtá:

CHERBULIEZ VICTOR.

Második kötet.

Harminczkettdik levél.

Genf, november 8-dik.

(Folytatás.)

Izel volt éjféli, mikor elhagytam Paulát. A zép tiszta ég, a hold szelid fénye csábitón ilyak fel egy éji sötét tenni. Van Genf közelében egy nagy, kopasz, mohval benőtt meredő hegy, hosszan, párhuzamosan egymás felett és szürke szikla-szalagokból alakulva, melyek apró szerény növényzet választ el egymástól; azt gondolhatná az ember, egy nagy testet lát maga előtt, melyen a férgek már évezredek óta rágódtak s most egészen csupaszon elül égfelé kiaszott csontváza. Napközben midőn a fényes s mindig növekvő élénk világosság ömöl el a zöld csikokkal átszert szürke tömeget, igen szomorú és igen komor lányt nyújt; de este, a lenyugvó nap utolsó igrainál, vagy éjjel a hold szelid világosságánál, e simán, fokozatosan emelkedő

Dr. Teutsch superintendensnek nagyon belefáradt mindkét lába a Királyföld rendezéséről és szász egyetem szervezéséről szóló törvényjavaslat fölött folyt általános vita alatt.

A kiváltságolt tizenhét rétű szász czopf összefont vége a Budapesti mulató szász képviselők hajától kezdve lenyul idáig a Filekházban elhelyezkedett vatikan titkos írószobájáig. A telegrafos összeköttetés eszerint megvan. Dániel pápa a czopf végét pedálának használja; nyomint rajta itten egyet és legott jajgatnak oda fenn az országgyűlésben Kapp, Bauszner, az indignált indignatios Zay, Trauschenfels, Gebbel és tutti quanti. No volt is gyönyörűséges hangverseny.

Képzelem, mily jóízűt nevetethet dr. Teutsch ur, midőn Kapp kinjában azt az élczet eresztette szélnek, hogy a Királyföldön megvan a jogegyenlőség, hogy a mostani belügyminister előde megkérdezte ugyan az universitást, de maga a mostani belügyminister ezt nem tette; ergo az universitás soha selett megkérdezve; hizhatott dr. Teutsch mája, midőn látá, hogy csintalan discipulusa mily tudományosan elhallgatja, hogy dr. Teutsch, Bedeus és még nyolcz szász matador 1864-ben az erdélyi részek új felosztásáról szóló javaslatnak az akkori szebeni conventiculum által kiküldött bizottság részéről megállapított terv ellen bétérszettek és ama conventiculum okmánytárában még most is olvasható ellen tervezettkben egy árva szóval sem reclámáltak a szász universitás beleegyezését, pedig Schmerling, Nádasdy és Reichenstein nem kérdezték meg az universitást, hogy méltóztatik-e beleegyezni az ország új felosztásába? Hanem hát a szebeni Landtag suverainebb a magyar parlamentnél!

Ügyesen elhallgatták, hogy Dobokának, Felső-Fehérnek és Aranyosszéknek őly óly muniicipális multja van, mint az eredeti Királyföldekhez sokkal később került Medgyesnek, Brassónak és Beszterczének; el úgyesen azt is, hogy Bereczk, Ilyefalu, Kézi-Vásárhely, Sepsiszent-György, Kézi-Szereda, Oláhfalva, Székely-Udvartély, Vizakna, Abrudbányás, Szék, Kolozs, Vajda-Hunyad, Hátszeg taxalis városok esetleg Gyula-Fehérvár, Szamos-Ujvár és Erzsébetváros szabad királyi városok is be lesznek kebelevezve a megyékbe és ekként sokkalta több magyar municipium enyészik el, mint szász; ezért meg is fogja vergetni Dániel pápa derék discipulusai mindegyikének vállát, sőt excellens kálkultus fog adni Steinacker Ödön tiszteletbeli szász atyáknaknak is.

Szíves fogadtatásra számíthat különösen Bauszner, mert beszéde kezdetén az államnyelv ügyében a prókatorok fogadatlan prókatorán csapott föl, elhallgatván azt, mi egy nappal ezelőtt Berlinben a porosz képviselőházban történt. F. hó 21-én, tudniillik Lisztoklidal varázsszépességük tűnik fel, vagy ábrándos gondolatokra hangolja az embert. E hely vonzó hatást gyakorol reám, ki szeretem a földi dolgokat mentől magasabb nézpontról tekinteni s a képzelmek honához közeledni néha; hanem a mi leginkább vonz engem, az a körülmény, hogy innét láthatni a terraui lak fehér tornyait s a völgyön átpillantva, a Jura-hegység egész láncolatát s még a Violette majorházat is köztük, mint egy szerény kis pontot.

Az igazat megvallva, szemeim e perczben nem bírták megkülönböztetni a tornyot, melyet kerestek, hanem szívem kijelöli a helyet, hol állnia kell. A köd, mint egy világos lepel terül el a síkságon; csak zavartan láthatam a mozgást alant a völgyben a hegycanyarulatok szabálytalan vonalait, a kigyózdó folyamot, az erdőt, a mezőt, a közelben fekvő falvakat, hol itt-ott világosság csillogott élelem, s a távolban a nagy tavat, melyen keresztül a hold fénylő barázdát vont.

Daczára a hideg légnak, mely igen csipős volt, jó darabig időztem e szellős helyen: az üde lég, e némaság s az ábrándok mámorítólag hatottak reám, azután lassu léptekkel lementem a faluba. A templom mellett van egy kis, szűkkörű temető, nagyon törpe fallal körítve.

E falra ültem fel s néztem szét ujjalag a vidéken. Ezüstös fényár folyá körül a kicsiny házak falait, melyeket magam előtt láttam s bívós éjjeli világítás mellett, eseten lépcsői is, mint valami ódon mór építmény váltak ki a

sowski követ a porosz belügyminisztert interpellálta, hogy milyen jogon tiltják a poseni herczegségben a lengyeleknek a népgyűlésen a lengyel nyelv használatát meg? A porosz belügyminiszter erre azt felelte, hogy a népgyűlésen jelen levő kormánybiztosok mint államtitiszviselők, csak arra kötelesek, hogy a német államnyelvet értsék, de nem kötelesek arra, hogy lengyelül értsenek, tehát népgyűlések is csak németül szabad beszélni. Lám a nép és prókator között Poroszországban nem ismernek különbséget. Nálunk pedig csak a prókatorról kívánják, hogy a törvényszékekkel hivatalos érintkezésben használja az államnyelvet.

Más államban ily indulgatiáról nem tudnak. Nálunk a szász magistratusok németül czimezve küldözgetik csomós levelezéseiket postán, bérmentesen, tehát az állam költségén, a comeshez, a szász ekklesiák, kerületi consistoriumok hasonlóképen németül, a magyar állam költségén; pedig a kereskedelmi minisztérium megrendelhetné, hogy a magyar korona területén belől létező bármily néven nevezendő hatóság a postai bérmentességet csak úgy élvezheti, ha a hivatalosan bérmentes csomón legalább a czím magyarul van írva.

Az országgyűlésen tönkre vert tizenhat szász gyászvíz tartalék csapattja Brassóban fekete harisnyás hajtvadászatot készült indítani Wächter reputatioja ellen. A klárinetbillentyűsen palástolt „muckerek” ádáz dühe ama férfiu ellen határt nem ismer. A kiközösítési kolofonimios villámot fogják fejére szórni, hanem azért még sem fog a szebeni pápa Canossájába meztől és bünbánólag záródokolni.

Mostanig az universitás miatt protestálgattak drágálatos intranzigensek; ezentúl a kikerekítés ellen fognak „propistálni” az irconciliabiles. Csak rajta. Nem tud arról és nem akar róla tudni a nép, melyre hivatkoznak. Bebizonyították ezt egyelőre Köhalm, Segesvár és Nagysink székek közgyűlései. Vajjon ez is denunciatio?

Timpernagel.

Nyelvkérdés Poroszországban.

Minden nemzetiségi agitatornak melegen ajánljuk olvassa el az alábbi sorokat és aztán beszéljen arról, hogy Magyarországon ez meg az a nemzetiség el van nyomva. Ugyanis a porosz képviselőház márcz. 21-ki ülésében Lyskowski lengyel képviselő interpellatit intézett a belügyérhez azért, mert ez számos lengyel gyűlést feloszlattott Posenben, és marienwerderi kerületekben mivel az illetők nem akartak németül beszélni. Gróf Enlenburg belügyminiszter azt felelé, hogy jöllehet az alkotmány megengedi, hogy a gyűlésekben más

sötét háttérből, minden oly regényesnek tetszett. Ugy éreztem, hogy közlekedésben állók e rég elhunyt ismeretlen halottakkal. Ha az ember szíve vért hevesen érzi lüktetni, szívesen társalog még a halottakkal is.

Reggeli három órakor felkerestem a faluban levő kis vendéglőt, hogy hajlék alá juszak. Jó tüzet rakattam, meg voltam dermedve. A mint ott melengtettem magamat a tűz előtt, észrevétlenül elszunyadtam. Félig alvó, félig ébren létben, különös látomány volt.

Ugy tetszett, hogy egy oly temetkezési helyet fedeztem fel, melyben az elhalt istenek pihennek. Egy nagy magános halgatalag hely vala ez, a hold halvány titokzatos fényétől elárasztva. Én behatoltam e szentelt elzárt helyre; kezembem lantot tartva. Az abból kicsalt hangokra, a fenséges alvók fölnyitották szemeiket s megmozdultak sirjaikban. Brahma feltekintett a kék lotus virágára, mely a világot tartja, Osiris a puszták végtelenében álló piramisokra gondolt, Jupiter komolyan rázta meg redőtteli homlokát, melynek egyetlen mozdulata hajdan a világot rendítette meg; Ceres leánya, a szelid sziciliaili nő sohajta gondolt ama virágokra, melyeket boldogan szaktított Enna virányos mezőin, midőn a szerelmes alvilági fejedelem elragadta őt az örökösítés honába. És te vadászat istennője oh Dánielna a szemeidet felvetve reményléd viszontlátni az erdők magányos utait, a sötét berkek lehajló ágait, a harmatsepppektől fénylő lombokat s hallva távolról a lihegő szarvas futását, megmozdított halvány ajkaidat, hogy jelt adj elszédelt ebeidnek, mialatt olda-

nyelv is használtassék, mint csak a német; még sem lehet illusoriusná tenni a kormány-nak felügyeleti jogát az által, hogy a gyűlés tagjai oly nyelvet választanak, melyről általánosan tudva van, hogy a környékbeli hivatalnokok nem értik.

Az államnak oly kötelezettsége, hogy hivatalnokait lengyelül megtaníttassa, nincs; ergo nem marad más hátra, mint hogy a lengyelek vagy németül beszéljenek a gyűléseken, vagy pedig oly kerületeket válasszanak ki maguknak, melyekben a hivatalnokok tudnak lengyelül. Ez ugyan nincs benne a törvényben — mondá a miniszter — de belé kell olvasni.

Mintán a nemzeti szabadelvű párttöbbség két tagja: Lipke és Windhorst-Bielefeld határozottan helytelenítették a miniszter eljárását, — azt jegyzé meg Enlenburg, hogy ha nem helyeslik az ő eljárását, mely szerint „a törvényt a gyakorlat által kiegészítetté” nem sokára egy javaslatot fog bétérszteni, melynek értelmében Poroszország keleti részén, hol nincsenek lengyelül értő hivatalnokok, a gyűlésekben csak németül legyen szabad beszélni.

Az erdélyi gazdasági egyet reformjáról.

Az egyet egyik tagjától.

V.

Két közeg létezik, mely hivatva van rá, hogy gazdasági fejlődésünkre előmozdítólag hasson s ez a kereskedelem, iparkamarák és a gazdasági egyletek. Mindkettő a legfelsőbb kölcsönös viszonyban kell, hogy álljon egymással, mivel ipar nem képzélhető nyestertermelés nélkül. Vegyük elő bármely iparkamara értesítését s meggyőződhetünk, hogy a nyestertermelés és azon akadályok, melyek annak fejlődését gátolják, igen jelentékeny szerepet játszanak benne.

Szükséges tehát bizonyos viszony az iparkamarák és gazdasági egyletek között, mivel iparkamara és gazdasági egyet kölcsönösen kiegészítik egymást. A mi egyletünk is csak a folytonos érintkezésben válhatik valódi földmívelésügyi kamarává és a kereskedelmi kamara is sokkal képesebbé válik saját feladatainak sikeresebben megfelelni. Ha tehát eljöttnek látjuk az időt, midőn a közgazdasági ágait minden oldalról figyelemre méltassuk az iparkamarának vagy gazdasági egyletnek egyoldalú eljárása nem is képzélhető.

Fentartva erre nézve további javaslataink megtételét, még csak azt jegyezzük meg, hogy

lad mellett Vénus is ébredve, megemlékezik a szerelem hatalmáról s remegve, vágyva érzi ébredezni ereiben a szenvedély lángját, melyet isteni keblében évezredekig tartó gyönyör sem volna képes egészen elhamvasztani.

Ez új életre ébresztés sikerülte engem egészen elbájt; de miközben ujjaim végig siklottak a lant húrain, Paula jelent meg fénytől körülvevő; magasra tartott főlalált meg előttem, tekintetében szánalom és harag volt kifejezve: — Hagyd nyugton pihenni a halott isteneidet — szolt. Ne tünd, hogy a nyugtalanító emlékek és hasztalan ábrándok foglalják el lelkedet s felemészítsék lényedet. Él j a jelennek s nézz a jövőbe.

E szavak után észrevettem, hogy a sirok mind üresek s némaság vesz körül s távolról mintha elszállongó árnyakat látnék, melyek szétfoszlanak a légben, Paula folyton merőn nézett reám; én hozzá akartam rohanni, karjaimba szoritni őt, de egyetlen mozdulattal eltávolított magától s szolt:

Még ne! S ekkor egyszerre eltűnt szemem elől. Féltekenység szelleme, kiáltottam fel elkeseredve, mikor szünl elragadni élelem sajátomat?

Harminczharmadik levél.

Genf, nov. 10-én.

Miért is jött ő vissza? Mellem elszorult, fejem ég. El fogom mondani neked a tényeket, semmi mást, mint a pusztá tényeket.

Janka Black-el játszott az udvaron.

Ez a kis leány minden gondolkodás nél-

a brassói kereskedelmi kamarával legalább írásbeli összeköttetésbe kellene lépünk, minek aztán meg volna azon eredménye, hogy az ottani helyi érdekeket annyival is inkább méltányolhatók, mivel azon terület, hol, ugyszólvazánk egyik kapuja van, az országra nézve különös fontossággal bír.

Ha tehát ez országgrész gazdasági ügyei az erdélyi gazdasági egyletben okvetetlen szempontositandók, akkor ez egyletnek oly belső szervezetet kell adjunk, mely képesítendi az elébe szabott feladatokat megoldására.

Lehet, hogy az egyet valamikor szakosztályokra osztott fel, jelenleg azonban az osztályok tevékenységéről vagy nagyon keveset, vagy épen semmit sem tudhatni. Kivételt csak a gyümölcsészeti osztály képez, mint a mely eddig Nagy Ferencz elnökelete alatt rendesen megtartotta összejöveteleit s munkásságát fíradhatatlanul érvényesítette a pomologia terén. De ezen osztály talán igen is elmélyedt pomologiai tanulmányai s nem fordított a gyümölcskereskedésre kellő figyelmet. Nem történt részéről semmi — hogy ugy mondjuk — a gyümölcs-gazdaság megállapítására s csak a dolog elméleti részére fordított elég gond. De ezen osztály legalább dolgozott, míg a többinek működéséről senki sem hallott semmit.

Azt hisszük ez is egyike elatlans bizonyítéka az új szervezés szükségességének. E szervezet semmiesetre sem lehet nagyon complicált, hanem az egyes bizottságok számára feladatokat kell kitűzni, melyek a mezőgazdasági termelés bizonyos nagyobb területét karolják fel. Nagy számmal ajánlkozunk a feladatok önmaguktól. Nézetünk szerint hat szakosztály felállítása volna ajánlatos, és pedig:

I. Szakosztály a közgazdaság, statistika és a gazdasági ipar számára.

II. Szakosztály földmívelés és gazdasági növénytermelés számára; ideértve a gazdasági gépek ügyét és a gazdasági vegytant.

III. Szakosztály a barom- és lótenyésztés számára.

IV. Szakosztály az erdőszetre.

V. Szakosztály a gyümölcs-termelés- kertművelés- és méhészetre.

VI. Szakosztály a szőlőmívelés-, és pin-czegazdaságra.

Fentartva magunknak, hogy e szakosztályok ügykezelési eljárására nézve később megtegyük javaslatunkat, áttérünk azon feladatokra, melyek megoldása a központi választmányra s ezen 6 szakosztályra legközelebből vár.

Miután az egyet tulajdonképeni tevékenysége főleg a november hótól aprilis haváig tartó időszakra terjed, hivatása volna tehát nyáron át anyagot gyűjteni, mely aztán télen tanácskozási alá terjesztessék.

kül hozzá nyul mindenhez, mi kezügyébe esik. Most is egy kis papirdarabot kerített hatalmába valamelyik asztalról, vagy fiókból, vagy tárczából, vagy valami rejtett helyről; az is meg lehet, hogy a földön lelta. Vannak levdélek, melyeket szívén hordoz az ember; egy kissé bő fűző váll vagy egy fellebbendő ruhaderék oka lehet, hogy a papirka földre hull. Ott van mindjárt egy kis lány, ki felszedje s egy kis kutya, mely szótzakitsa azt . . . s ekkor villám csap le a felhőkből s az ember halálosan találva érzi magát. E történet olyan régi, mint a mióta a világ fenáll . . . Ez összgyűrt papir darabkából Janka kis legyezőt csinál, felkötötte egy hosszú szál fonálra s előszólítván Black-ot, futni kezdett vele előtte, a kutya csaholva követi, eléri, megfogja a fonálra kötött játékszert, rángatni kezdi, huzza, harapja s nem nyugszik, míg el nem szakítja s tova nem szalad prédájával. A gyermek vissza akarja kapni tulajdonját. Én épen arra menve, engem szólít fel segítségére lennem. Üldözni kezdem a kis kutyát, melyet csak a gyümölcsös végében sikerül elérnem.

Fogai közül egy szétépett papirfancsikát bírok csak kivenni, a többi része eltűnt. Az ég tudja minő véletlen által (az élet tele van ily véletlenségekkel) reá vetém szememet a hasztalan papirfoszlányra s a mint pár szót elolvasok róla, a hideg veríték ül ki homlokomon, nyelvem száradni érzem s lehangoitan s mintegy megkövülve állok meg.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nek a legyei önkormányzatra való befolyását nagyonszépben hivatkozta, megnyitván, jelentette, hogy Maros-Vásárhely közönsége őt a Thuri Gerly volt városi főispán diszpolgárrá választásáról szóló okmánya lehető önnepélyes átadásra hivatatosan felkérve, ezen kérésnek úgy vé legjobban megfelelni, ha ezt a bizottságnak bejelenti, mi is tudomásul vétetvén, a diszpolgárra választásról szóló okmány átadásra egy két tagu bizottság küldetett ki. Székely Gergely indítványára elhatározott, hogy az önnepélyesnek tekinthető rendkívüli gyűléseken is a törvényhatóság állapottáról alispán által jelentés tétessék, mi itt eddig gyakorlatban nem volt.

Kután Székely Gergely intézett egy interpellációt az alispánhoz, melyben a lapok által márközve volt Thuri György meggyilkoltatását megelőzőleg tett közigazgatási intézkedések felől kért felvilágosítást.

A alispán rögtönzött felelete eléggé kiemertőnek nem találhatván, az arra vonatkozó ügyirat megvizsgálására egy három tagu bizottság küldetett ki, melynek jelentése a legközelebb tartandó közgyűlésre lesz beterjesztendő.

isza Kálmán ő nagyméltóságának miniszternökké lett kinevezetése örvendetes tudomásul vétetett, és arról feliratilag is értesített hírlapoztatott.

Amagyarországi árvizkárosultak felségítésére gyűjtendő könyvrodományokra vonatkozó minteri leirat, miután az már a szolgabírákhoz von megtagyással ki volt küldve, hogy azok a özségi előjárások közbejöttével házról-házra járván, az adományok gyarapítására lehetőleg mindent elkövessenek, és a begyűlt adományt elküldés végett az alispánhoz beterjeszték tudomásul vétetett.

A erdélyi gazdasági egyletnek megküldött, airtokarányosítás és tagosításra vonatkozó tövényjavaslata, tekintettel a megyei és székelyi birtokviszonyok között, számos felkérésre egy szakértő bizottság véleményes jelentésére kiadatni határozottatott.

Znplén megyének az önálló vámtérület felállítására vonatkozó átirata bosszasabb vita után pótológ tudomásul vétetett.

Vgre egyhangulag elhatározottatott, hogy Tisza Kálmán ő nagyméltósága Háromszéknek Brassó idekével leendő egyesítésére feliratilag felkérlek.

Adóelőtti ültést egy a főkirálybíró által adott számos pohárköszöntésűl fűszerezett izletos ebéd követte, melyről mindenki a legjobbjhangulatban s azon öszinte óhajással távozott hogy a mindenható szeretete tisztelt fiatal főkirálybírákat, hazánk és törvényhatóságunkjává még igen számos évekig álltessze.

y.

Szászváros, 1876. március 25.

(Deák Ferenc-émlékünnepély.)

Tisztelet szerkesztő ur!

Aszászvárosi ev. ref. község tanoda ma délelőtrőlta le a kegyeletes részvét öszinte adóját haza és a nemzet legnagyobb halottjára: Deák Ferenczre íránt; ma ültök meg halálának gyászemléké, a kinél nagyobb talig sirattalszebb jövőért sohajtó nemzetek!

Keblileg rendezett, szerény emlékünnep mindomemumentuma a hazafias bánat érzetéről tanuskótt.

A iskola nagy tanterme, mely ez alkalomra feledhetlen halottnak gyászfátyollal körített egy képevel volt díszítve, zsufolásig megtelt közönséggel.

Ö láttuk az iskolai előjáráságnak majd mindenagját, élükön a tanodának legnagyobb jöltevoj, nagy érdemekben megöszint főgondnokát: r. Kún Kocsárd ő méltóságát; jelen vol az egész tanító-személyzet, egy pár helybelszülő, néhány városi férfi és nő s az összes iskolai ifjuság.

Snidón a tanoda dalkara, melylyel ez alkalommal a helybeli magy. polg. dalárda is közreműködött, Kőseynnek „hymnuszt” énekelni kdtte: mindenki fölállott helyéből és a magyar nemzet dalimáját fennállva hallgatta végig. Majd Ince János tiszteletbeli tanár mondot egy igen szép és hatásos alkalmi imát. Azután, dalkór Mihályi K.-nak „Ob nemzet! elhunyt nagy fiadnak gyászolva szentelj ünnepe!” című szép gyászdalát adta elé; melynek végével Sándor János igazgató tanár lépett a színpadra s egy csinos beszédben tüntette fel Deákna örökméltú érdemeit; buzdította az ifjuságot hogy igyekezzenek oly forrón és önzetelen szeretni a hazát, miként ő szeretete s egy munkálni szóval és tettel a haza boldogságá miként azt az idvezült nagy hazafi egész éle folyamán tette.

Amegható hazafias emlékünnepet a magy. polg. dárda férfi kara zárta be a nemzetek hogy jénéhez zengett fohással! r. l.

Egy érdekes adat

A mldovai csángók ügyéhez 1861-ből.

A alább közlendő levelet Bákóól, a hajdani mldovai magyar r. kath. püspökség székhelyéért intézte volt egy magyar hazánkfa,

egy Bukurestben lakó hazánkfiához 1861-januárban.

A levél szóról szóra így hangzik:

Kedves S! előljárólag csak az 1854 évi statisztikára tehettem szert, melyben csak a csángó magyarok vannak összeírva, a kik falvakban laknak, de a városokban és malmokban lakók, hol nem kevés számmal vannak, nincsenek feljegyezve.

Az említették így vannak felosztva.

Jászvásári egyházi kerületben 7007 lélek.	
Szeréti	14,072
Bákói	17,762
Tatrosi	9833
Összesen Moldovában:	48,674 lélek.

A protestánsok számát nem tudom. A rom. kath. magyar csángóknak van 88 templomuk, melyekben szinte annyi kántor olvassa föl ünnepek alkalmával az evangéliumot s az egész, a mit a csángó nép életében hall templomában magyarnyelven. A kántorokra van bízva a temetés is, gyakran a keresztelek, szükség esetén a gyónásnál is segítségül vannak, ha a bűnös nem tud a pap nyelvéen. A 88 templomnak van 28 plébánusa, a kik bizonyos időben meglátogatók híveiket t. i. mikor fizetnie kell. Különösen méltó a megemléstésre a csángó bucsu, ott láthatnál felséges innepet! Megjelenik olyankor 3—4 pap, a nép meggyőzően magyaráz az olasz papnak, a ki egy szót sem tud magyarul. Ha van olyan pap jelen, a ki már tud oláhu, az aztán vág egy prédikációt, a minőt nem hallott senki. Ez valami ének formában mondatik el, a mely nem hasonlít semmi más melodához s én lesem irhatom, de első találkozásunk alkalmával előadom; megtanultam az egészet, nem nehéz s azt sem tudom melyik része fájalmasabb? a fülsértő ének-e vagy a szavak a pusztá lége, a melyeket senki sem ért. Az így bevégzett pompa után a papok ebédnek, azután megjelenik az ifjú nép a plébánus udvarán, ők táncolnak, a papok pedig szemlét tartanak. . . a többit nem mondom el, mert félek. . . .

A missió általában olaszokból áll, még is megtörténik, hogy egy egy magyar is közlikbe vegyül, de ezeket meglehetősen távolsgában tartják a csángóktól.

Közönségesen városunkban, kevert községben, a hol az olasz nem boldogulhat, a jövedelem csekély. Bucsura őket is kénytelenek olykor elévenni, mivel vannak faluk, a hol a nép hangosan követeli, hogy magyarul gyónassák, de többet nem is követelnek. 1849-ben Antonia de Stephano lett püspök. Nem tudom szándékából-e vagy félreértésből történt, hogy ő a plébániákba több magyar papot is rendelt, de nagy hamar megbánta ő püspöksége, mivel több helyen hangosan kezdek iskolát követelni s a mi még ennél is fájalmasabb: a jövedelem kezelése is szöbajott. Ha az ilyen bajon gyorsan segítve nem lesz, még azt is követelik, hogy arra tordítsák, a mire azt őseik hagyományozták.

(Folyt. köv.)

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapestben martius 28. 10. ó. 55 p. d. e.

Érkezett, martius 28. 12. ó. 5 p. d. e.

Az országgyűlés ülészaka tegnap királyi rednelettel berekesztetett. Az új sessió ma nyitottat meg. A miniszterek csüörtörtökön mennek Bécsbe; a közös budget megállapítása után megkezdődnek fen a vámtárgyalások. A Tisza Mákót, Vásárhelyt, Szegedet roppantul fonyegeti.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. márcz. 28.

— **Lapunk előfizetőit** tisztelettel kéri a kiadóhivatal, miszerint előfizetőseiket a jövő évnegyedre megtenni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében a zavarok kikerültsenek.

— **A belfarkas-utczai** ev. ref. egyházban nagyban folynak az előkészületek az ápril 2-kán tartandó Deák Ferencz emlékünnepélyre. A beszédet Szász Gerő fogja tartani, a „kolozsvári dalkór” a „Szózat”-ot, „Hymnus”-t és Schubert „Szent az Ur” című zeneművét fogja előadni. Megemlíthetjük: hogy Czecc Péter önként vállalkozott a ravatal minél díszesebb fölállítására — és pedig minden díj nélkül.

— **Adakozások** a „Deák Ferencz ösztöndíj”-ra: Deák Ferencz halála felett monddott kis emlékbeszédem megküldése ötletéből a következő lelkes honfiak és honleányok adakoztak a n. szebeni m. kir. állam főgymnasiun „Deák Ferencz ösztöndíj” gyarapítására: Pálffy Miklósné 1 frt, Böszörményi Károly sebész 1 db cs. kir. aranyat, Móricz Sándor honvéderedes 50 kr, I. I. 10 frt, Kerk Gusztáv postaig. titkár 5 frt, Szabó István tébolydai igazgató 40 kr, Wider Antal m. k. postafelügyelő 5 frt, Heiniczter Ede r. k. káplán 1 frt, Thó Sándor p. ü. fogalmazó 40 kr, Smagalski tábornok 2 frt, Hajók Márton p. ü. fogalmazó 5 frt, Szóts János r. k. káplán 1 frt, Dunka

Pál gubern. tanácsos 2 frt, Hegedüs Ferencz p. ü. igazgató 5 frt, Krigovszki Gábor koztyús 2 frt 50 kr, Szigetvári Kálmán 2 frt 50 kr, Grosz Adolf kereskedő ügynök 5 frt, T. T. 2 frt 50 kr, Ágoston Lajos terézvárosi plébános 1 frt, West Vilmos p. ü. fogalmazó 5 frt, Dr. R. Döme ügyvéd 3 frt, Dr. Puscaru Hilmar theologiai tanár 2 frt, Névtelen 10 frt, Zerdahelyi József huszár főhadn. 2 frt Bodrogi Sámuel ref. lelkész 3 frt, Névtelen 5 frt, Marginiáni Jeremiás kapitány 1 frt, Kovács Fer. postaig. fogalmazó 1 frt, Maximu János szelisteyi k. járásbíró 2 frt 50 kr, Hersényi János cs. k. százados N-Szeben 1 frt, Hersényi József százados 1 frt, Hersényi Sámuel p. ü. hivatalnok 1 frt, báró Ringelsheim főparancsnok s neje 10 frt, Baráth Zsigmond birtokos 2 frt Sustai Miklós segésvári törvényszéki elnök 2 ft Máriássy Rudolf és kamarás husz. kapitány 5 frt, Aaka Elek m. k. telekkönyvvezető 1 frt, Kabdebó Mihály 1 frt, Soos Károly százados 2 frt, Habermann János sörfőző 5 frt, Névtelen akar maradni 100 frt, Riel Albert királyföldi I. tanfelügyelő 2 frt, Bárdosy Gyula II. tanfelügyelő 1 frt, Matza János háztulajdonos 1 frt, Kovács Károly látszerész 40 kr, Kendeffy Ede számtiszt 1 frt, Dr. Eisenmayer Sándor verestörnyei igazgató 2 frt, Popovics György szt. annai jegyző 20 frt, Gebora János helybeli szabó 1 frt, Védő József postaszámtiszt 50 kr, Dimitrovics Fer. szépirátszat-tanár 50 kr, Markovinevich Ede magánzó 2 frt, Herbert takarékpénztári igazg. 5 frt, Török András kereskedő 2 frt, Búgarski Constantin kereskedő 3 frt, Békessy Markusné 2 frt, Székeshérvárról 1 frt, Egy magyarországi főpap 20 frt, Dr. Sopper György rosnýfi püspök 5 frt, Kirinyi Lajos brádi birtokos 30 frt, Dr. Mikulics Lukács profess. 5 frt Lipovniczky Istv. n.-várdi püspök 10 frt, Rustsu János gör. kath. esperes N-Szeben 1 frt, Koncz Albert presákai szolgabíró 2 frt, Méra János szolgabíró-segéd 1 frt, Kjsz Károly ügyvéd 5 frt, Filep Samu kataszteri igazgató 5 frt, Stoss József kereskedő 3 frt, Mosing József ny. ezredes 2 frt, Thomás Gottfried igazgató 2 frt, Thomás Róbert postatiszt 1 frt, Gíbel Adolf polgármester 2 frt, Násza háztulajdonos 2 frt 50 kr, Róskovány Ágoston nyitrai püspök 2 ft, Simor János heprimás-bibornok 15 frt, Kassai egyházmegyei hivatal 2 frt, Kolossy Antal prépost 1 frt, Fink ny. p. ü. titkár 5 frt, a két Péchy kisasszony 2 frt, Oaul Istv. 2 frt, Császka György szepesi püspök 5 frt, Láposy János szabó 3 fri, Szalay Fer. építész 4 frt, Wasserthall tábornok 2 ft, Steiner Amália kereskedőné 2 frt, Névtelen 4 frt, Tibán Károly abrudbányai orvos 1 frt, Dr. Zalka János győri püspök 10 frt, Gidófalvy Gergely k.-fehérvári theol. tanár 3 frt, Spiszár János mérnök 5 frt, Lukacsik Fer. táb főlelkész 2 frt, Güllner Gusztáv és neje szül. György Anna 4 frt, Miklóska János érsekvári szolgabíró 5 frt, Lipovnicki Vilmos curiai elnök 2 frt, Neuzil Fer. könyvkötő 1 frt, Báróthy Miklós számtartó Mikeszszán 50 kr, Henter Gábor királyi ügyész K.-Fehérvárrt 1 frt, Ósi György gombkötő helyben 1 frt, Grázel József terézvárházi tanító 1 frt 2 kr, Haupt N. min. oszt.-tanácsos nyug. 2 frt, Laskai N. paplan-készítő itt 1 frt, Molnár Zsigmond cs. k. főhadnagy 4 frt, gr. Károlyi István Tóthról 5 frt, György Istv. kanonok hátszegi főesperes 2 frt, Boeskor Antal m. k. kat. felügyelő 2 frt, Andrae János számtanácsos 1 frt, Soltesz-Nagy János alamori jószágigazgató 2 frt 40 kr, Böck Katalin n.-szebeni, ügyvédné, szül. Farkas 2 ft, Huszárek lovag, tüz.-ezredes 2 frt, Römer ny. p. ü. tanácsos 1 frt, egy kalocsai honf 20 frt, Összesen 488 frt 12 kr, és 1 db cs. kir. arany. Ezen kegyadományokért a lelkes honfiak — és leányoknak magam és az ügynevében ezennel hálás köszönetet mondok. N.-Szeben, 1876. március 24-én. Simon Péter magy. kir. államfőgymnasiun tanár.

— **Legid. gr. Teleky Domokos** közéletünk egyik legrégibb és legjelesebb bajnoka, súlyosan beteg. Dr. Kovács Sebestyén Endre a főváros országos híró orvosa ez okból még a szombati vonattal városunkba érkezett.

— **A kolozsvári** leány-árvaházi-egylet 1876. március 30-án, csüörtök d. u. 3 órákor a tanácsház nagy termében tartandó második nyilvános közgyűlésére az alapítványozó, alapító és részvényes tagok, valamint az egész nagy közönség tisztelettel meghívattak. Kolozsvárt, 1876. mártius 28-án. Br. Bornemisza Ignáczné, elnök, Szász Domokosné titkár.

— **Mértéktelen visszaélések** történnek még mindegyre az új mértékkel. Számaltan vásárló panaszodik a kereskedők manipulációjára ellen, mely természetesen legkevésbé sem czélozza a fogyasztó közönség elonyét. Felhívjuk rendőrségünk figyelmét újabbban is: terjeszse ki gondoskodását ez ügyre is, mely ha tovább is így marad, mi hamarabb tartatlanná válik a helyzet.

— **Nyilvános köszönet.** Nagyságos dr. Haller Károly egyet. tanár ur a jogász segély-egylet részére 20 (husz) drb. gőzfűrdő jegyet, és könyvtára gyarapítására 1 munkát egy kötetben ajándékozván, az egylet nevében fogadják hálás köszönetüket. Kolozsvár, márcz.

— **Deák Ferencz emlékünnepély** a vásárhelyi ref. főtanodán kívül az izraelita hitközség is megünnevelte. Dr. Lipsicz vásárhelyi főbbi tartott kitűnő emlékbeszédet. A „Chevra kadusche” egylet, mely az izraelitáknál a temetkezési ügyeket intézi, közelebbi közgyűlésben elhatározta, hogy Deák Ferencz halála évfordulati napján, január 28-án évente emlékünnepélyt szentel a nagyfőru emlékének. A vásárhelyi Dalkör mult vasárnap tartotta meg a pártoló tagjai részére ez évi első dalestélyét, a melynek sikeréért Wegler Gyula karmestert különös dícséret illeti meg. A Dalkör ápril 2-án utolag hangversenyt fog rendezni, melyen Geig er Albert, Wegler Gyula zongoraművészek játékaik kívül, egy közérdekű felolvasás, esetleg szavalt fogja a programot érdekessé tenni. A dalkör zászlószentelése májusban, vagy júniusban tervezetűl megtartatni. Antalffy Marietta, Antalffy Gábor kir. táblabíró alig 21 éves korában elhalt leányának temetése e hó 23-án nagy részvét mellett történt meg. Nyéki János szintársultának legjobb tagjai Szabó Gyula, Szép József, Ruber Antal megváltak a társulattól, egy az igazgatót nem nagyon dícsérő nyilatkozatban közzé tették a lépés indokait. A szintársulat az eddiginél is gyalóbb állapotban Tordán ütötte fel sátorát. Brankovics Mihály sörzredesi századost, ki leszarmazását a történeti nevezetességu Brankovics György szerb fejedelemtől trádálta — fényes katonai pompával temették el Marosvásárhelyt a katonai kórházból. Az 51 évet élt férfiú érdemeikkel volt kitüntette, s benne a pályatársak vítez bajtársat, a társadalom egy jellemes tagot vesztett el.

— **Pályázatot** hirdet a vásárhelyi városi tanács egy alorvosi állomásra 300 frt évi fizetés mellett. A folyamodványok ápr. hó 12-ikéig benyújtandók. Az „Erdélyi” szerkesztőség által 6 darab arannyal jutalmazandó pályamunka beküldésére a határidő június 1-éig hosszabbítottat meg.

— **Romániai érdemjel.** A bukaresti hivatalos lap a fejedelemnek egy kézirat közli, melynek következtében egy érdemjel állapittatik el felirattal: „Bene Merenti”. Ez érdemjel két osztályból áll, s a művészet, tudomány, ipar és földmívelés terén szerzett érdemei jutalmazására fog szolgálni. Az érdemjel

és 27-én. Récsi Géza, j. s. e. titkár. Kiss Mór, j. s. e. elnök.

— **A kolozsvári** galamb-lövész club f. évi április hó 2-án, déli 12 órákor a löverseny-téren újból díjlövészetet fog tartani, melyre a részvényes tag urak tisztelettel meghívattak. Ez alkalommal az egyleti díj is ki lesz tűzve. Az eredmény a multkorival együtt közölni fog. Kolozsvárt, 1876. március 27-én. Bartha Lajos, titkár.

— **Gr. Schweinitz Gyulának** lapunkban megjelent kitűnő cikksorozata az „Erdély s különösen a Székelyföld gazdasági jelene és jövője” német nyelven is meg fog jelenni Münchenben, s Arnulf bajor hercegnek lesz ajánlva.

— **A svéd nő-négyes**, miután Wiedeberg Hilda k. a. teljesen felgyógyult, holnap Segesvárt s csüörtörtökön Brassóban fog hangversenyt rendezni.

— **A kolozsvári országos nemzeti színház** operai énekkara Marosvásárhelyt a husvét ünnepek alatt, B. Szabó Imre, Vidor Pál, ifj. Salamon János (nemz. színházi zenekar-igazgató) és Skriván Herman operai tagok közreműködésével hangversenyt rendez a következő Műsorattal; I-ő szakasz: 1. „A banditák bordala”, kar Ernanióból. 2. „Népdalok”, éneklő Vidor Pál. 3. „Lucia phantasia”, Artottól, hegedűn előadja ifj. Salamon János. 4. „Étlap” kar. 5. „Nagy ária”, Faust dalműből, hegedű és zongora-kísérettel éneklő B. Szabó Imre. 6. Népdalok a „Falu roszszábjól”, főfőkarra ártirta Lotschák Gy. nemz. színházi karnagy. II-ik szakasz: 1. „Páris ifjak”, kar Verdítől. 2. „Fuvola” (vagy a Perjel nagy ária a „Zsidó-hölgy” cz. dalműből, éneklő Sebestyén L.) (még nincs megállapítva) 3. „Nagy terzet” Tell Vilmos dalműből; Arnold B. Szabó I., Tell V. Vidor P., Walter Sebestyén L. 4. „Az özszeesküvők kara”, Tell Vilmos dalműből. Az opera részeket zongorán kíséri Skriván H. nemz. színházi karnatón.

— **A zilahi** ev. ref. főgymnasiumban jelen hó 25-én Deák Ferencz elhunyt nagy hazánkfiá emlékére egyszerű de megható emlékünnepély rendeztetett, melyen, bár egészen családias színezetű volt, a társanintézetek tanárain és tanítói kívül, a város több előkelői jelentek meg. Az ünnepély a tanulóifjuság által elzengett gyászdallal vette kezdetét, mely után Benkő Lajos segédtanár mondott egy alkalmi magasztos, szép imát, mire ismét az ifjuság Kölcsei Hymnusát énekelte el; ez után Lakatos Mihály segédtanár lépett a színpadra s tartott egy terjedelmes, jól szerkesztett, tartalmas emlékbeszédet, erre a „honfi dal” kevetkezett, a polgári is kola növendékei által énekelve, mely után Kóndor József szépművész II. éves bölcsész szavalt a „Deák Ferencz emlékezete” című sok érzellemmel írt, saját ódját. A magasztos ünnepélyt a „szózat” elénklése zárta be. (ly.)

— **Marosvásárhelyi hírek** Deák Ferencz emlékünnepélyt a vásárhelyi ref. főtanodán kívül az izraelita hitközség is megünnevelte. Dr. Lipsicz vásárhelyi főbbi tartott kitűnő emlékbeszédet. A „Chevra kadusche” egylet, mely az izraelitáknál a temetkezési ügyeket intézi, közelebbi közgyűlésben elhatározta, hogy Deák Ferencz halála évfordulati napján, január 28-án évente emlékünnepélyt szentel a nagyfőru emlékének. A vásárhelyi Dalkör mult vasárnap tartotta meg a pártoló tagjai részére ez évi első dalestélyét, a melynek sikeréért Wegler Gyula karmestert különös dícséret illeti meg. A Dalkör ápril 2-án utolag hangversenyt fog rendezni, melyen Geig er Albert, Wegler Gyula zongoraművészek játékaik kívül, egy közérdekű felolvasás, esetleg szavalt fogja a programot érdekessé tenni. A dalkör zászlószentelése májusban, vagy júniusban tervezetűl megtartatni. Antalffy Marietta, Antalffy Gábor kir. táblabíró alig 21 éves korában elhalt leányának temetése e hó 23-án nagy részvét mellett történt meg. Nyéki János szintársultának legjobb tagjai Szabó Gyula, Szép József, Ruber Antal megváltak a társulattól, egy az igazgatót nem nagyon dícsérő nyilatkozatban közzé tették a lépés indokait. A szintársulat az eddiginél is gyalóbb állapotban Tordán ütötte fel sátorát. Brankovics Mihály sörzredesi századost, ki leszarmazását a történeti nevezetességu Brankovics György szerb fejedelemtől trádálta — fényes katonai pompával temették el Marosvásárhelyt a katonai kórházból. Az 51 évet élt férfiú érdemeikkel volt kitüntette, s benne a pályatársak vítez bajtársat, a társadalom egy jellemes tagot vesztett el.

— **Pályázatot** hirdet a vásárhelyi városi tanács egy alorvosi állomásra 300 frt évi fizetés mellett. A folyamodványok ápr. hó 12-ikéig benyújtandók. Az „Erdélyi” szerkesztőség által 6 darab arannyal jutalmazandó pályamunka beküldésére a határidő június 1-éig hosszabbítottat meg.

— **Romániai érdemjel.** A bukaresti hivatalos lap a fejedelemnek egy kézirat közli, melynek következtében egy érdemjel állapittatik el felirattal: „Bene Merenti”. Ez érdemjel két osztályból áll, s a művészet, tudomány, ipar és földmívelés terén szerzett érdemei jutalmazására fog szolgálni. Az érdemjel

egyik felén a fejedelem arcsképe van e körül: „Carolus primus princeps Romanorum” a másik oldalon e szavak: „Bene Merenti” körülveve cserkoszorúval.

— **Necrológ.** Török Bertha, és az elhunytak édes testvére özevgy Bogdánffy Gáborné, szül. Török Rózáia, fájdalommal jelentik, hogy a szerető édes atya, igaz testvér, jó rokon Török János életének 69-ik évében f. hó 26-án d. e. 10 órákor, hosszas szenvedés után, egy jobblétre szenderült. Földi részei f. hó 28-án d. u. 3 órákor fognak a r. k. szertartás szerint a szentegyház-utca 16 sz. számlásról öröknyugalomra helyeztetni. Béke poiraira!

— **Házassági terv.** A berlini diplomáciai körökben azon hír terjedt el, hogy Bismarck hercegnek idősebb fia, gr Bismarck Herbert, Hatzfeld-Wildenburg hercegnek egyetlen leányát, az Ausztriában levő nagy Dietrichsteini uradalom örökösét veszi nőül. Ha e hír valósl, akkor a német birodalmi cancellár közeli rokonságba lép gr Herberstein s Clam-Gallassal.

— **Rosz idő.** Gróf Batthány Zsigmondnak Szt. gróthi uradalma árverése alkalmával egyetlenegy árverező sem jelent meg, minek következtében ez uradalmat ápril hó 6-án a becsárón, az az: 983,806 fton aól is eladják, ha t. i. vevő jelentkezik.

— **A Magyarország és a nagyvilág** ma érkezett legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Szigeti József életrajza arczképevel. Kalandok, költemény Vajda Jánostól. Egy fáradt ember naplójából Opitczki Jánostól. Sába királynője. Utá tázca Porzso jeles tollából. Van még e számban egyérv árúvkep s a „napolyi halász leány” című egész oldalt elfoglaló sikerült kép.

— **Nyilvános számadás.** Az árviz károsultak javára Fröhlich Vilmos ur házánál f. hó 26-án rendezett gyermek-előadás alkalmával bementi díj fejében fizettek: Schwarzel Ádel 2 frt, özv. Münster Józsefné 40 kr, Hudeska Sándor 30 kr, ifj. Fröhlich Vilmos 40 kr, Zatlér Victoria 60 kr, Némety Lenka 20 kr, Némety Ferenczné 50 kr, Salamon Klára 40 kr, Graf Jakabné növelője 2 frt, ifj. Gespan Károly 20 kr, Gespan Károlyné 2 frt 50 kr, Schwarzel Ferenczné 1 frt, Csikmántori Jánosné 1 frt, Csikmántori Ottó 1 frt, Rusitska Antonia 50 kr, Kordin Riza 30 kr, Folyovics Jenni 30 kr, Boér Irma 30 kr, Tappenburg Aranka 2 frt, Récsi Jolán 40 kr, Engel József 3 ft, Salamon Mimi 1 frt, Dautlich Józsefné 2 frt, Bierer Józsefné 1 frt 40 kr, Jaceab Géza 20 kr, Klatrobecz Endre, Anna, Géza 1 frt, Gergely Albert 30 kr, Gergely Mari 30 kr, Dugaszai Margit 1 frt, Fugulján Loti 25 kr, Bunda Rózi 20 kr, Jerszabek Irma 20 kr, Fejér Manó 1 frt, Demjén Imre 1 40 Bartha Anna 1 frt, Hirschfeld Zsigmond 30 kr, Greisinger Vilma 30 kr, Embri Vilma 30 kr, Hirschfeld Itona 30 kr, Szigeti Katalin 1 frt, Tamási Lovi 20 kr, Dr. Koch Antal 2 frt, Melis. Biró Pál 3 frt, Dorgó Béla 50 kr, Fosztó Gábor 50 kr, Weisz József 40 kr, Schütz János 2 frt, Zima Mari 20 kr, Vikol Lajos 5 frt, Kenyeres Károly 20 kr, Székely Gábor 5 frt, Keinisch János 20 kr. Összesen 47 frt, 47 kr.

— **A szászvárosi magy. polg. olvasó-egylet** a Deák Ferencz emléksztóra javára apr. 17-én husvét másodnapján — hangversenyt rendez. Több kitűnő dilettanszon kívül gr. Kún István né ő nagysága is megígérte közeműködését, a ki Paganini hangszerét, a hegedűt, jeles virtuozitással kezeli. Mindenesetre igen szép élvezet várakozik a szászvárosi közönségre.

— **A szászvárosi magy. polg. dalárda** apr. 30-án Hátszegben táncszívalommal összekötött dalestélyt fog tartani.

— **Zilahon,** Varga Endre polgármester indítványozására, jelen hó 19-én, a városház termében az árvizkárosultak javára közvacsora rendeztetett, mely 638 frtot és egy cs. aranyat jövedelmezett. Az ételeket stb. lelkes nőink szereztek össze közadakozás útján, s az asztaloknál is ök szolgáltak fel — annyi keccsel, oly meleg rábeszéléssel, hogy ha bár üres zsebbel vádtunk is, édesen fogunk visszaemlékezni e vidám estélyre.

Az erdélyrészi piacok árjegyzéke.

— **A beszterczei** piac árjai márcz. 21-ről. 1876. egy hectoliter Tisztabuzza 6 frt 50 kr. Elegybuzza 5 frt, 50 kr. Rozs 5 frt 20 kr. Zab 3 frt — kr. 100 kgr. Széna 3 frt 30 kr, Alomszalma 1 frt 80 kr. Zsupszalma 3 ft. 50 kr Egy köbméter nem usztatott fa 3 frt. Egy kgr. Fagygyugyertya öntött 68 kr. Marhahus 26 kr. Konyhaliszt 11 frt. Rizs 30 kr, egy liter Gyöngykása 25 kr. Borsó 10 kr. Lencse 8 kr. Paszuly 12 kr. egy hectoliter Pityóka 2 frt 50 kr. egy kgr. Disznózsír 1 frt — kr. Bors 1 frt 4 kr. Hagyma 8 krajczár Fokhagyma 16 krajczár.

— **A n-enyedi** piac márcz. 23-ről 1876. 1/2 hectoliter Tisztabuzza 5 frt 60 kr. rozs 3 frt 10 kr, elegybuzza 4 frt 80 kr, zab 2 frt 5 kr, 56 kilogramm szé

Árlejtési hirdetmény.

A vallás és közoktatásiügyi m. kir. miniszter 1876. évi február-hó 15-éről 19.581. — 1876. sz. a. kelt rendelete folytán a mezőbányai állami iskola újbóli építése államsegély mellett engedélyeztetett.

Ezen építványt a közoktatásiügyi m. kir. miniszter 1876. évi február-hó 15-éről 19.581. — 1876. sz. a. kelt rendelete folytán a mezőbányai állami iskola újbóli építése államsegély mellett engedélyeztetett.

Az építési költséget következő összegek jelzik:

1.) Kőműves munka	5481 frt 35 kr.
2.) Kőfaragó	41 frt 50 kr.
3.) Ács	3923 frt 1 kr.
4.) Asztalos	
5.) Lakatos	
6.) Mázoló	
7.) Üveges	
munkák	3007 frt 50 kr.

Összesen: 12,453 frt 36 kr.

Ezen közpénzből költségekhez a költség 2000 frttal járul, azonkívül a költség részéről természetben kiállítandó 1970 kézi — és 930 írás napszámmal, s 6350 köb-láb homokkal van előszámítva.

A tervek, költségvetés, építési leírás, az árlejtési és építési feltételek 1876. évi mártius 27-től fogva, az árlejtési napjáig a tanfelügyelői irodában megtekinthetők és ugyanott átvehetők az írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, miszerint jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat az 5%-től bányapénznek melléklete mellett, ezen tanfelügyelőséghez küldjék be.

Tordamegye, Aranyos, Marosszék tanfelügyelőjétől.

Maros-Vásárhely, 1876. mártius 25-kén.

FILEP ALBERT, tanfelügyelő.

348. — 1876.

(123)

(2—3)

Földhaszonbéri hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium meghagyása alapján, a fogarasi m. kir. álladalmi ménes uradalomhoz tartozó pósteltői kincstári jószág f. évi április 15-kén reggeli 10 órakor a fogarasi m. kir. ménes uradalmi igazgatóság irodájában nyilvános árverés útján, a következő feltételek mellett haszonbérbe fog adatni.

A nevezett jószág tartalmaz: 6 hold borsót lakkázzal és a szükséges gazdasági épületekkel ellátva, 14 hold szőlőt, 128 hold szántóföldet, 62 1/2 hold kaszálót és 4 3/4 hold legelőt.

A bérbeadás ajánlatok alapján és nyílt árverés útján eszközöltetik.

Bérleni kívánók 50 kros bélyeggel és 10% bányapénzzel ellátott zárt ajánlataikat f. é. április 15-ig nyújtsák be az alóli igazgatóságához, hol a haszonbéri feltételek is megtekinthetők.

A gazdasági épületeket köteles haszonbérletű tűz ellen biztosítani; időről időre tartatni és folytonosan jó karban tartani.

A bérlettel a kincstári koresmajog is egybekötve van, melyhez egy külön koresmajog is tartozik.

Az államadót a kincstár fizeti, minden egyéb a birtok után járó terhek, minden leszállítás nélkül a haszonbérlet terhelik.

A zárt ajánlatban határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő, ugy a bértárgyat, valamint a haszonbéri feltételeket ismeri és azok alapján teszi ajánlatát.

Árverezők, valamint ajánlattevők is, kötelesek bérletképességüket és kielégítő vagyoni állapotukat kellőleg igazolni.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

A haszonbéri idő kezdődik 1876. július 1-én és tart 1882. december 31-ig.

Kelt Fogarason, 1876. mártius 20-kán.

A m. kir. ménes uradalmi igazgatóság.

Sz. 1789. — 1876.

(130)

(2—2)

Pályázati hirdetmény.

Mely szerint Kolozsvár sz. kir. városa közigazgatási foglári állomására — melyhez természetben lakás mellett évi 240 % kétszáznegyven forint o. é. fizetés van kötve — pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók figyelemre vetendők, hogy pályaműveiket, képességüket tanúsító bizonyítványokkal szabályszerűleg ellátva folyó év április 9-ig bezárólag tanácsához adják be.

Sz. kir. Kolozsvár városa tanácsának 1876. március 24-én tartott üléséből.

SIMON ELEK, polgármester.

Sz. 589. — 1876.

(129)

(3—3)

Pályázat.

Maros-Vásárhely sz. királyi város törvényhatóságában egy alorosi állomás, melylyel a majorsági pénztárból havonkénti részletekben előre fizetendő 300 frt o. é. évi fizetés jár, üresedésbe jöven, annak betöltésére a törvényhatósági bizottság mult 1875-dik évi december 29-kén 411. j. k. szám alatt hozott határozata következtében ezennel pályázat nyitattik, felhívván a pályázni kívánók: hogy szabályszerű bélyeggel ellátott és okmányokkal kellően felszerelt pályaműveiket

folyó év április-hó 12-dik napjáig bezárólag,

ezen sz. kir. város tanácsához beadni annál kevésbé mulasszák el, minthogy ezen határidőn túl beérkező pályaművek tekintetbe nem fognak vétetni.

Maros-Vásárhely, 1876. március-hó 22-kén.

A városi tanács: AJTAI MIHÁLY, polgármester.

Sz. 174. — 1876.

(124)

(3—3)

Hirdetmény!

A felső-detrehemi koresmajog arányosítása kértetvén, — tárgyalási napul folyó év április-hó 6-dikra d. e. 9 órája tűzött ki a költség házá-nál megtartandólag.

Miről jogosultak a ptrs. 111. §-ére való figyelemzetéssel felszólíttatnak, hogy a kitűzött tárgyaláson személyesen, vagy törvényes meghatalmazott által jelenjenek meg.

Egerbegy, 1876. mártius 14-kén.

ALMÁSY, szolgabíró.

(43)

(5—24)

4 goldene Medaillen. **Liebig** 4 Ehren-Diplome.

Company's Fleisch-Extract

aus FRAY-BENTOS (Süd-Amerika).

Nur acht wenn die Etiquette eines jeden Topfes nebenstehenden Namenszug in blauer Farbe trägt.

Kapható CSIKI IMRE fűszerkereskedésében

Is Kolozsvárt, - Kolozsvári Központi Könyvtár

Áts és társai

női divat- és kész ruhák raktára Budapest Servitátor 6. szám.

Bátorkodunk a nagy érd. közönségnek tudomásul hozni, miszerint a tavaszi idényre való divat kelmék, párisi Mo ell-Costüme-dolmány, Paletot-gallérok sat. sat.

megérkeztek és raktárunkban nagy választékban a legjobb minőségben legolcsóbb árak mellett kaphatók.

Egyszermind megemlítjük, hogy a ruhák készítése a saját vezetőségünk alatt, a legújabb párisi divat szerint történik, nem különben

kiházasításhoz szükséges egész készletek

szállítását átvesszük, s kívánatra kelme mintá szeleteket készségesen küldünk.

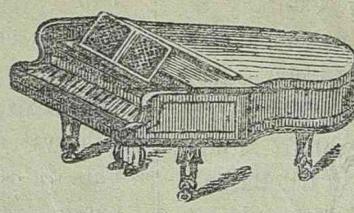
(120)

(3—6)

(131)

(1—8)

Vételárban

kaphatók leszállított áron

Uj Zongorák:

1 bécsi concert Zongora Ehrbahr és Bösendorfer munkásaitól 550 frt helyett 480 ft.

1 bécsi concert Zongora Ehrbahr és Bösendorfer munkásaitól 550 frt helyett 440 ft.

1 kurtá szárny Zongora bécsi gyárból 450 frt helyett 380 ft.

Uj Pianinok:

1 Stuttgarter legelső gyárból kitűnő amerikai szerkesztési Pianino 600 frt helyett 550 ft.

1 Stuttgarter legelső gyárból kitűnő amerikai szerkesztési Pianino 450 frt helyett 400 ft.

1 Bécsi kitűnő Pianino 400 frt helyett 350 ft.

Uj Harmoniumok

1 Stuttgarter nagy Harmonium 6 octávás 240 frt helyett 180 ft.

1 Stuttgarter 4 1/2 octávás 200 frt helyett 160 ft.

1 Stuttgarter 4 octávás 160 frt helyett 140 ft.

Kezdeknek való használható jó karban levő ócska Zongorák:

1 ócska Zongora 180 frt helyett 130 ft.

1 ócska Zongora 180 frt helyett 130 ft.

DEMJÉN I.

egyetemi könyvtárnál Kolozsvárt.

(110)

(4—10)

Heim testvérek
27-kros

kézmű-áruinak
wiedeni központja

nagyban és kicsinyben,
Bécs, Wieden, Hauptstrasse 20 sz. a.

A tavaszi idényre legújabb ruhakelmék legdúsabb választéka, u. m. sima és kockás

lűstre, Reiker-, Boker, részsutas mohair, ripsz, skót kelmék, barége, mosambique, grenadin-ecrús, valódi színű francia créton és perkail batistizt, mouszelin a legújabb színekben

1/4 széles, csipke függöny, legfinomabb 1/4 és 1/2 széles chiffon, legtartósabb színű vászonoxford, 1/8 széles szék-kreasz, atlacz- és damaszt-sínvat, damaszt-törölközők, damaszt-asztalkendők — Nagy választékú fail- és bársony-szalagok, francia damasée-szalagok.

Továbbá: férfi- és női nyakkendők, férfi harisnyák, női- és gyermek-térdharisnyák és sok más czikk.

Bécs, Wieden, Hauptstrasse 20 sz. a. Mustrákat és árjegyzékeket kívánatra ingyen és bérmentesen küldünk.

PERRET PAUL. La fin d'un viveur. 1 frt 80 kr.

HOUSSAYE. Les Diances et les Vénus. 2 frt 10 kr.

LESPRES LEO. (Timothée Trimm) Mémoires de mes maitresse 1 frt 80.

BELOT ADOLPHE. Une maison centrale de femmes. 1 frt 8 kr.

Les baigneuses de Trouville. 1 frt 80 kr.

FEVAL PAUL. Roger Bontemps. 1 frt 80 kr.

Fontaine aux perles. 1 frt 80 kr.

Venus-Lieder. 90 kr.

MARTINS CHARLES. Zoologische Philosophie von Jean Lamck. 6 frt.

DEAK FERENCZ emlékezete 1803 — 1876. Szerkeszté Tó Kálmán.

Ára 3 frt.

SIGRAY FÜLÖP gróf. A szerelem új könyve. Füzve 1 frt. Diszes kötetben. 1 frt 70 kr.

HAHN HELENA. Utballa. Orosz beszély. Ára 80 kr.

SCHNIERER GYULA. A kereskedelmi törvény magyarázata. Ára 2 frt 80.

JUVENALIS satyrái. Magyarra fordította és jegyzetekkel feljegyzetelt dr. Barna Ignác. Ára 2 frt 60 kr.

THEOLOGIAI értekezések. Írták dr. Lang Henrik, Nagy Gusáv, Dreyer Ottó, Ullmann O., Hetzel H., Zittel Emil. Ára 2 frt 50 kr.

HACKLÄNDER. A varázssziget. Regény 4 kötetben. Ára 4 frt.

ERSILIA by the author of „My little Lady“ in two volumes. 1 frt 92 kr.

Rendkívül olcsó zeneművek kezdő zongorázók számára:

1. Abt. Es hat nicht sollen sein.	16. — — — Fidelio.
2. — Gute Nacht du mein herziges Kind.	17. — — — Adelaide.
3. — Schlaf wohl, du süßer Engel.	18. Bellini. Nachtwandlung.
4. — Wenn die Schwalben heimwärts zieh'n.	19. — Norma.
5. Ach wie ist's möglich.	20. — In dieser Stund aus Norma.
6. Adam Postillon.	21. — Finale aus Samambula.
7. Air du Roi Louis XIII.	22. Boildieu. Weisse Dne.
8. Aennchen von Tharau.	23. — Koum hold Dame aus Weisse Dame.
9. Fra-Diavolo. Auf jenen Felsen.	24. Donizetti. Lucia di Immormoor.
10. Auber. Maurer und Schlosser.	25. — Sextett aus Lucia.
11. — Stumme von Portici.	26. — Lucretia.
12. — Schlummer Arie aus Stumme von Portici.	27. — Regiments-Tochter.
13. — Fra-Diavolo.	28. Eckert. Lausendschn.
14. — Maurer: Zankdnett.	29. Plofow. Stradella.
15. Beethoven. Chor der Gefangenen aus Fidelio.	30. — Martha.
	31. — Spinnquartetas Martha.
	32. Schubert Lob der Tönen.

Egy-egy szám ára 30 kr.

Most jelent meg új kiadásban:

Szigligeti. A cigány. Eredeti színmű 3 felvonásban 40 l.

— Széköt katoná. Eredeti színmű 3 szakaszban. Ára 40 kr.

Soeben vollendet: Das einzige vollständige, zugleich neueste und wohlfeile chem. Wörterbuch:

Kurzes chemisches Handwörterbuch

zum Gebrauche für:

Chemiker, Techniker, Aerzte, Pharmaceuten, Landwirte, Lehrer und für Freunde der Naturwissenschaft überhaupt.

Herausg. von Dr. Otto Dammer. gr. Lex. 8.

I. Ausgabe vollständig. Preis M. 17,00.

II. Ausgabe in 17, in 14 tlg. Zwischenräumen erschein. Lief. zu je 1,00.

Lief. 1. u. Prospekte mit ausführlich Press-Urtheilen durch alle Buchhandlungen zur Ansicht zu beziehen.

Empfohlen durch Hrn. Prof. Dr. A. W. Hofmann in Berlin in einem dem Werke vorgedruckten Briefe dess. an den Verf.; Hrn. Prof. Dr. Rud. v. Wagner in Würzburg u. die gesammte technische u. wissenschaftl. Presse Deutschlands.

Berlin. Robert Oppenheim, Verlagbuchhandlung. (8—10)

!! A pesti városi árvaház tulajdona !!

HAZAFIAS EGYLETEKNEK és CASINOKNAK

DEÁK FERENCZ

olajnyomatu nagy arczképe

széles arany rámban, Thán eredeti legjobbnak elősmert festménye után.

Ára 25 forint.

DEÁK FERENCZ

arczképe

Ára

1 frt 30 kr.

birtok rendezésiől

az ERDÉLYI részekben.

A J Á N L V A

az erdélyrészi-képviselők és a kereskedelem-, ipar- és föld-mivelés-ügyi miniszter figyelmébe

az Erdélyi Gazdasági-Egylet egy tagja által

Ára 60 kr.

(113)

(6—6)

Eladó jószág.

Bányabükkön a volt postaház, 30 darab marhára való istállóval, több melléképületekkel, terjedelmes gyümölcsössei, 70 hold egy tagban levő szántó és kaszálóval, közte négy hold luczernással, szabad kézből örök áron eladó.

Értekezhetni tulajdonos Triff Györggyel Kolozsvárt az agyagdomb alatti 2-dik számú háznál.

(84)

Beküldetett.

(2—*)

LERAS VAS-PHOSPHÁTJA.

A vas hiánya a vérben gyomorfájdalmat, sápkórt, fehér folyást, tisztulási rendetlenséget sat. szül. Az ötvágy eltűnik, az arc elcsúsz, beteges kiüszést nyer, a gyermekek betegesek lesznek, leányok elgyengülnek s a vér elveszté természetes színt.

Leras (orvos Párisban) vas-phosphátja gyorsan elhárítja mind-e bajokat.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

COOKE JOSIAH P. Die Chemie der Gegenwart. Diszes vászonkötésben. Ára 3 frt 60 kr.

VAN BENEDEN P. J. Die Schmarotzer des Thierreichs. Diszes vászonkötésben. 3 frt 60 kr.

BAIN ALEXANDER. Geist und Körper. Die Theonien über ihre gegenseitigen Beziehungen. Diszes vászonkötésben. 3 frt.

PETTIGREW Dr. J. BELL. Die Orts-bewegung der Thiere. — Nebst Bemerkungen über Luftschiffahrt. — Diszes vászonkötésben 3 frt.

LUERSEN Dr. CHR. Die Pflanzengruppe der Farne 36 kr.

MANNHARDT. Klytia. 60 kr.

JOSEF Dr. GUSTAV. Die Tropfsteingrotten in Krain und die denselben eigenthümliche Thierwelt. Ára 36 kr.

KNY L. Das Pflanzenleben des Meeres. 96 kr.

SALKOWSKI Prof. E. Ueber das Fleisch als Nahrungs-mittel. 60 kr.

WINCKLER Dr. ARTHUR. Gregor VII. & die Normannen. 45 kr.

BARON Prof. Dr. J. Das Heirathen in alten und neuen Gesetzen. 45 kr.

PFLIEDERER Dr. EDMUND. Kosmopolitismus und Patriotismus. 45 kr.

Der moderne Pessimismus. 1 frt 8 kr.

NIPPOLD FRIEDRICH. Die gegenwärtige Wiederbelebung des Hexenglaubens. Mit einem literarisch-kritischen Anhang über die Quellen und Bearbeitungen der Hexenprocesse. 1 frt 20 kr.

MONTEPIN. Xavier de, La comtesse de Nancey. 1 frt 80 kr.

BENTZON. Le violon de Job. Sous le masque. — Sang-mélé. — Armée. 2 frt 60 kr.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászánál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Pénzküldeményeknél a könyv árán felül még 10 kr. mellékendő a fuvarlevél és csomag-írszék.